

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН

**MEDISINA
AKADEMIASY**

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ

18/1-28 28.05.2026

SOUTH KAZAKHSTAN

**MEDICAL
ACADEMY**

АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»

**БЕКІТЕМІН
«ОҚМА» АҚ ректоры
Ж.С.Сейтжанова
2026 ж.**

**«ОҚМА» АҚ ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУДІ ҰЙЫМДАСТЫРУ
ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ**

Е 485-2026

Күні	Көшірме	Басылым
		Екінші

Шымкент қ.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Оқу-әдістемелік орталығы		Е 485-2024
«ОҚМА» АҚ инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы Ереже		2-ші басылым 17 беттің 2-беті

1. «ОҚМА» АҚ оқу-әдістемелік орталығы ӘЗІРЛЕП, ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗДІ.

2. «ОҚМА» АҚ Сапа бойынша Кеңестің шешімімен БЕКІТІЛДІ.

Тексеру кезеңділігі - 3 жыл

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Оқу-әдістемелік орталығы		Е 485-2024
«ОҚМА» АҚ инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы Ереже		2-ші басылым 17 беттің 3-беті

МАЗМҰНЫ

1.	НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР.....	4
2.	ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР.....	5
3.	ҚЫСҚАРТУЛАР МЕН БЕЛГІЛЕР.....	6
4.	ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ.....	7
5.	ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУДІ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ- ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚОЛДАУ.....	7
6.	ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУДІ ҰЙЫМДАСТЫРУШЫЛЫҚ- ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚОЛДАУ.....	9
7.	ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУДІ ӘЛЕУМЕТТІК ҚОЛДАУ	10
8.	КАДРЛЫҚ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ.....	11
9.	МҮМКІНДІГІ ШЕКТЕУЛІ ЖӘНЕ МҮГЕДЕК БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫ ОҚЫТУ ҮШІН ЖАҒДАЙ ЖАСАУ.....	11
10.	ЭЛЕКТРОНДЫҚ ОҚЫТУ МЕН ҚАШЫҚТЫҚТАН БІЛІМ БЕРУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫН ҚОЛДАНА ОТЫРЫП, БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ.....	14
11.	МІНДЕТТЕР	15
12.	ЖАУАПКЕРШІЛІК.....	15
13.	ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР.....	16

ONȚUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Оқу-әдістемелік орталығы		Е 485-2024
«ОҚМА» АҚ инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы Ереже		2-ші басылым 17 беттің 4-беті

1 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

Осы Ереже келесідей нормативтік құжаттардың талаптарын ескере отырып әзірленді:

- Қазақстан Республикасының әлеуметтік кодексі. ҚР 2023 жылғы 20 сәуірдегі №224-VII ҚРЗ кодексі;
- «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңы 27.07.2007ж. №319-III;
- «Ең төменгі әлеуметтік стандарттар және олардың кепілдіктері туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 19 мамырдағы №314-V ҚРЗ Заңы;
- ҚР БҒМ "Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» 2018 жылғы 30 қазандағы №595 бұйрығы; (толықтырулар мен өзгертулер 24.06.2024ж.)
- ҚР Денсаулық сақтау министрінің «Денсаулық сақтау саласындағы білім беру деңгейлері бойынша Мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарды бекіту туралы» 2022 жылғы 4 шілдедегі №ҚР ДСМ-63 бұйрығы; (толықтырулар мен өзгертулер 01.09.2025ж.)
- «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі №2 бұйрығы; (толықтырулар мен өзгертулер 22.04.2025ж.)
- «Білім беру ұйымдарында оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік жұмысты ұйымдастыру және жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2007 жылғы 29 қарашадағы №583 бұйрығы; (толықтырулар мен өзгертулер 08.06.2023ж.)
- Қазақстан Республикасында жоғары білім мен ғылымды дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №248 қаулысы;
- Қазақстан Республикасында инклюзивті білім беруді дамытудың тұжырымдамалық тәсілдері. ҚР БҒМ 2015 жылғы 01 маусымдағы №348 бұйрығымен бекітілген;
- «Білім беру объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар «Санитариялық қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 5 тамыздағы №ҚР ДСМ-76 бұйрығы;
- Академиялық адалдық кодексі К 121-2023;
- «ОҚМА» АҚ-да жасанды интеллект және цифрлық технологияларды қолдану ережесі Е 507-2026 .

ISO 9000:2015

- Сапа менеджменті жүйелері. Негізгі ережелер мен сөздік.

ISO 9001-2016.

- Сапа менеджменті жүйелері. Талаптар.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Оқу-әдістемелік орталығы		Е 485-2024
«ОҚМА» АҚ инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы Ереже		2-ші басылым 17 беттің 5-беті

СТ 002-2024	- Ішкі нормативті құжаттарды басқару
СТ 004-2024	- Қызметтік құжаттарды басқару
СТ 007-2024	- Жазбаларды басқару
СТ 009-2024	- Жақсартуды жоспарлау
СТ 010-2024	- Басшылық тарапынан талдау
СТ 020-2024	- Ішкі аудит
СТ 007-2024	- Сәйкессіздіктерді басқару, түзету әрекеттері
СТ 023-2024	- «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ білім беру қызметінің сапасын ішкі қамтамасыз ету стандарттары»

2 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

Осы Ережеде мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылды:

Инклюзивті білім беру	- қарапайым білім алушылар үшін ғана емес, сонымен қатар ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерді ескере отырып, бірлескен білім беру ортасында білім алуға тең қол жеткізуді қамтамасыз ететін процесс.
Жеке оқу жоспары	- нақты білім алушының ерекшеліктері мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып, оның мазмұнын даралау негізінде білім беру бағдарламасын игеруді қамтамасыз ететін оқу жоспары.
Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылар	- арнайы қажеттіліктерге тұрақты немесе уақытша қажеттіліктері бар тұлғаларға тиісті деңгейде білім алу және қосымша білім алу шарттары.
Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау	- білім алу үшін қажетті арнайы жағдайларды анықтау.
Білім алудың арнайы шарттары	- оқыту мен тәрбиелеудің арнайы әдістерін, арнайы оқулықтарды, оқу құралдары мен дидактикалық материалдарды, ұжымдық және жеке пайдалануға арналған арнайы техникалық оқыту құралдарын пайдалану, білім алушыларға қажетті техникалық көмек көрсететін ассистенттің (көмекшінің) қызметтерін ұсыну, топтық, жеке сабақтар өткізу, «ОҚМА» АҚ ғимараттарына кіруді қамтамасыз ету және онсыз игеру мүмкін емес

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SKMA 1979 MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Оқу-әдістемелік орталығы		Е 485-2024
«ОҚМА» АҚ инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы Ереже		2-ші басылым 17 беттің 6-беті

	немесе қиын басқа да жағдайлар мүгедектігі бар білім алушылардың білім беру бағдарламасы.
Бейімделген білім беру бағдарламасы	- ерекше білім беру қажеттіліктері бар тұлғаларды олардың психофизикалық даму ерекшеліктерін, жеке мүмкіндіктерін ескере отырып оқытуға бейімделген және қажет болған жағдайда аталған тұлғалардың даму бұзылыстарын түзетуді және әлеуметтік бейімделуін қамтамасыз ететін білім беру бағдарламасы.
Мүмкіндігі шектеулі білім алушы (бұдан әрі-МШБ)	- арнайы (психологиялық-медициналық-педагогикалық) комиссия растаған және арнайы жағдайлар жасамай білім алуға кедергі келтіретін физикалық және (немесе) психологиялық дамуында кемшіліктері бар жеке тұлға.
Психологиялық-педагогикалық қолдау	- білім беру ұйымдарында іске асырылатын жүйелі-ұйымдастырылған қызмет, оның барысында ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау негізінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар тұлғаларды олардың табысты оқыту және дамыту үшін әлеуметтік-психологиялық және педагогикалық жағдайлар жасалады.
Академиялық адалдық	-бұл білім беру, білім алу мен ғылыми жұмыс барысында шынайылық, әділдік және жауапкершілік қағидаларын сақтай отырып, сыбайлас жемқорлықты алдын алуды, болдырмауды қамтамасыз етеді. Академиялық адалдық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы қағидаттары: - адалдық – пара алмау, жалған ақпарат бермеу; - әділдік – барлыққа тең мүмкіндік беру, таныстықпен артықшылық жасамау; - жауапкершілік – өз әрекетіне есеп беру, заң мен ережені сақтау; - сенім – қоғамда және оқу орнында сенімді орта қалыптастыру; - құрмет – басқалардың құқығы мен еңбегін бұзбау;

ONȚŪSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Оқу-әдістемелік орталығы		Е 485-2024
«ОҚМА» АҚ инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы Ереже		2-ші басылым 17 беттің 7-беті

	- ашықтық – шешімдер мен бағалаудың айқын болуы.
Жасанды интеллект	- адамның интеллектуалдық қызметінің нәтижелерімен салыстырылатын немесе олардан асып түсетін нәтижелерді қамтамасыз ететін, адамға тән когнитивті функцияларды имитациялай алатын функционалдық қабілет.
Жасанды интеллект жүйесін пайдаланушы	-нақты функцияны және (немесе) міндетті орындау үшін жасанды интеллект жүйесін пайдаланатын адам.
Жасанды интеллект жүйесі қызметінің нәтижесі	-ұсынылу нысанына қарамастан, ақпарат, шешім немесе жасанды интеллект жүйесі өндіретін жұмыстарды және (немесе) көрсетілетін қызметтерді қоса алғандағы әрекеттер.

3 ҚЫСҚАРТУЛАР МЕН БЕЛГІЛЕР

Осы құжатта мынадай қысқартулар мен белгілер қолданылды:

«ОҚМА» АҚ	- «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» Акционерлік қоғамы;
ӘБП	- әкімшілік-басқару персоналы;
ААЖ	- автоматтандырылған ақпараттық жүйе;
ҚБТ	- қашықтықтан білім беру технологиялары;
ЖОЖ	- жеке оқу жоспары;
ДШМ	- денсаулықтың шектеулі мүмкіндіктері;
ЕБҚ	- ерекше білім беру қажеттіліктері;
ББ	- білім беру бағдарламасы;
ПОҚ	- профессор-оқытушылар құрамы;
ОЖЖ	- оқу жұмыс жоспары;
ОӘЖ	- оқу-әдістемелік жұмыс;
ОӘО	- Оқу-әдістемелік орталығы.

4 ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Осы инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы Ереже (бұдан әрі - Ереже) «Оңтүстік Қазақстан медициналық академиясы" Акционерлік қоғамының (бұдан әрі - «ОҚМА» АҚ) ішкі нормативтік құжаты болып

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Оқу-әдістемелік орталығы		Е 485-2024
«ОҚМА» АҚ инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы Ереже		2-ші басылым 17 беттің 8-беті

табылады және жоо-да инклюзивті білім беруді ұйымдастыру талаптары мен тәртібін айқындау мақсатында әзірленген.

Осы Ереже бойынша барлық жұмыстарға академиялық жұмыстар жөніндегі Проректор жетекшілік етеді. Ереженің талаптарын жұмыс жағдайында ұстауға оқу-әдістемелік орталық (бұдан әрі – ОӨО) жауапты болады.

Ережені дайындау, өткізу және құжаттау процестеріне қатысатын «ОҚМА» АҚ барлық қызметкерлері орындау үшін міндетті.

Осы құжат «ОҚМА» АҚ ішкі нормативтік құжаты болып табылады және сапа менеджменті жүйесіне тексерулер жүргізу кезінде сертификаттау органдарының аудиторларынан басқа Тараптарға, сондай-ақ тұтынушы-серіктестерге (олардың талабы бойынша) «ОҚМА» АҚ бірінші басшысының рұқсатымен ұсынылады.

Инклюзивті білім беру - ерекше білім беру қажеттіліктерінің (бұдан әрі- ИБ) әртүрлілігін және жеке мүмкіндіктерді ескере отырып, барлық білім алушылар үшін білімге тең қолжетімділікті қамтамасыз ету. Бұл білім беру жүйесін трансформациялау үдерістерінің бірі болып табылады, ол барлығына сапалы білім алу үшін қол жетімділік жағдайларын қалыптастыруға және барлық кедергілерді жоюға, олардың әлеуметтік бейімделуіне және мүгедектігі бар және денсаулық мүмкіндіктері шектеулі білім алушылар мен осындай шектеулері жоқ білім алушылардың қоғамға және бірлескен білім беру ортасына интеграциялануына бағытталған. Білім берудің барлық деңгейлерінде «кедергісіз» орта құру, білім беру ұйымдарын материалдық-техникалық жаратқандыру және ЕБҚ бар тұлғаларды оқытудың қосалқы техникалық құралдарымен қамтамасыз ету.

5 ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУДІ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ- ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚОЛДАУ

5.1 «ОҚМА» АҚ психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу талапкердің және одан әрі мүгедектігі бар білім алушының жеке басын зерделеуге, дамытуға және түзетуге, сондай-ақ әлеуметтік бейімделу және қоғамдық инфрақұрылымға интеграциялау үшін кәсіби қалыптасуға бағытталған.

5.2 Мүмкіндігі шектеулі және мүгедек талапкерлердің кәсіби бағдарлануы олардың саналы және барабар кәсіби өзін-өзі анықтауына ықпал етуі керек. Кәсіптік бағдарлау кезінде білім алушының денсаулық жағдайына, жеке оңалту бағдарламасында көрсетілген ұсынымдарға, өзінің мүдделеріне, бейімділіктері мен қабілеттеріне сәйкес қол жетімді бір немесе бірнеше дайындық бағыттарын (бейіндерін) таңдау ерекше маңызға ие.

5.3 «ОҚМА» АҚ - на мүмкіндігі шектеулі білім алушыларды қабылдау, медициналық-әлеуметтік сараптама мекемесінің қорытындысы бойынша

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Оқу-әдістемелік орталығы		Е 485-2024
«ОҚМА» АҚ инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы Ереже		2-ші басылым 17 беттің 9-беті

қарсы көрсетілімдері жоқ, білім берудің кез келген деңгейіндегі білім беру бағдарламалары бойынша жүзеге асырылады.

5.4 Мүмкіндігі шектеулі және мүгедектігі бар тұлғалар келіп түскен кезде медициналық-әлеуметтік комиссияның мүгедектігін белгілеу туралы қорытындыны және/немесе анықтаманы (өз қалауы бойынша түпнұсқасын немесе көшірмесін) тапсырады.

5.5 Оқыту кезеңіндегі арнайы есепке алуды Жастар саясаты бөлімі қабылдау комиссиясынан, факультеттерден, Тіркеу офисінен және/немесе мүмкіндігі шектеулі және мүгедектігі бар білім алушылардың өздерінен алынған мәліметтер негізінде жүзеге асырады.

5.6 Мүмкіндігі шектеулі және мүгедектігі бар білім алушыларды арнайы есепке алу «Платонус» ААЖ-да жүргізіледі.

5.7 Инклюзивті оқуға түскен білім алушыларға психологиялық-педагогикалық, әлеуметтік қолдауды «ОҚМА» АҚ-ның жастар саясаты бөлімі көрсетеді.

5.8 Психологиялық кеңес беру және жәрдемдесу (жоо психологы).

5.9 Мүмкіндігі шектеулі және мүгедектігі бар білім алушыға (қажет болған жағдайда) еріктілер қозғалысынан білім алушыны немесе оқу материалын игеруге көмектесу үшін бірнеше білім алушыны бекіту.

5.10 Кешенді көмек көрсету үшін кәсіптік бағдар беру жұмысын жүргізетін, оқуға және жұмысқа орналасуға ықпал ететін факультет деканаттарының, Тіркеуші офисінің, Интернатура деканаты мен Мансап бөлімінің қызметкерлері; оқу процесін оқу-әдістемелік сүйемелдеу бойынша консультациялық көмек көрсету үшін Оқу-әдістемелік орталығы; қашықтықтан білім беру платформаларында жұмыс істеуге техникалық қолдау көрсету үшін КТБО; кедергісіз ортаны дамыту үшін Әкімшілік-шаруашылық департаменті тартылады.

6 ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУДІ ҰЙЫМДАСТЫРУШЫЛЫҚ- ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚОЛДАУ

6.1 Ұйымдастырушылық-педагогикалық сүйемелдеу деп инклюзивті оқыту жағдайында оқу процесінің кестесіне сәйкес олардың оқуын уақтылы және сапалы өту мақсаты бар «ОҚМА» АҚ, факультеттер мен кафедраларда мүгедектігі бар білім алушыларды оқытуға тәлімгерлік және бақылау жүйесі ретінде қарастырылады.

6.2 Факультеттерде ұйымдастырушылық-педагогикалық сүйемелдеу мүмкіндігі шектеулі және мүгедектігі бар білім алушылардың қолайлы психологиялық болуы үшін жағдай жасау арқылы анықталады:

- білім алушылардың қолдауға құқығы;
- өзінің әлеуетті мүмкіндіктерін іске асыру құқығы;

ON'TUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Оқу-әдістемелік орталығы		Е 485-2024
«ОҚМА» АҚ инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы Ереже		2-ші басылым 17 беттің 10-беті

- білім алушының өз әрекеттері үшін жауапкершілігі;
- тұлғаның қадір-қасиетін құрметтеу құқығы және т. б.

Бұл жағдайлар «ОҚМА» АҚ, мүмкіндігі шектеулі және мүгедектігі бар барлық білім алушылардың толыққанды және тиімді білім алуына бағытталған.

6.3 Ұйымдастырушылық-педагогикалық қолдау келесілерді қамтуы мүмкін:

- оқу үдерісі барысында сабаққа қатысуды бақылау;
- ауырған жағдайда өзіндік жұмысты ұйымдастыруға көмектесу;
- мүгедектігі бар және ұзақ уақыт болмаған білім алушылар үшін жеке кеңестер ұйымдастыру;
- аттестаттауды, сараланған сынақтарды, емтихандарды тапсыруды, дипломдық/магистрлік жұмыстарды қорғауды, академиялық берешектерді жоюды бақылау;
- академиялық демалыстарды құжаттау;
- оқу практикасын ұйымдастыруға көмектесу және олардың өтуін бақылау;
- дипломдық / магистрлік жұмыстарды дайындауға көмек;
- оқу процесінде мүмкіндігі шектеулі және мүгедектігі бар оқытушы-білім алушының өзара іс-қимылын түзету;
- ПОҚ мен қызметкерлерге мүмкіндігі шектеулі және мүгедек білім алушылардың физикалық және жүйке жағдайының ерекшеліктері бойынша кеңес беру, қиындық жағдайларын түзету;
- ПОҚ және «ОҚМА» АҚ қызметкерлерінің мерзімді нұсқамалар мен семинарлар және т.б.;
- ерікті білім алушыларды тарту;
- мүмкіндігі шектеулі және мүгедек білім алушыларды ББ пәндері бойынша оқу-әдістемелік материалдармен дербес қамтамасыз етуге жәрдемдесу;
- оқу-әдістемелік материалдарды аудио, бейне және электрондық тасымалдағыштарға аудару.

7 ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУДІ ӘЛЕУМЕТТІК ҚОЛДАУ

7.1 «ОҚМА» АҚ әлеуметтік сүйемелдеу мүмкіндігі шектеулі және мүгедектігі бар білім алушыларды әлеуметтендіру және қоғамға интеграциялау, сондай-ақ өмір сүру сапасын жақсарту үшін қолдауға бағытталған.

7.2 Мүгедектігі бар білім алушыларға әлеуметтік қолдауды ұйымдастыру «ОҚМА» АҚ басшылығына, Қаржы-экономикалық басқармаға

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Оқу-әдістемелік орталығы		Е 485-2024
«ОҚМА» АҚ инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы Ереже		2-ші басылым 17 беттің 11-беті

және Жастар саясаты бөліміне, Деканаттар мен кафедраларға жүктеледі және келесілерді қамтиды:

- әлеуметтік оңалту мәселелері бойынша кеңес беру және ұйымдастырушылық-әдістемелік көмек көрсету;
- жеке мәселелерді шешуге жәрдемдесу;
- әлеуметтік-психологиялық оңалту;
- профилактикалық-сауықтыруды сүйемелдеу;
- «ОҚМА» АҚ-ның жатақханасына орналасу және тұру мәселелері бойынша ДШМ және мүгедектігі бар білім алушылардың құқықтарының сақталуын бақылау;
- олардың құқықтарын іске асыруды қамтамасыз ету, студенттік топта қолайлы әлеуметтік ахуал құру, тиімді әлеуметтік бейімделу үшін жағдай жасау және оларды «ОҚМА» АҚ өмірінің түрлі салаларына қосу;
- студенттік өзін-өзі басқаруға тарту;
- мүмкіндігі шектеулі және мүгедектігі бар білім алушыларды жеке, жеке әлеуметтік сүйемелдеуді жүзеге асыру үшін оларға көмектесу үшін студенттер арасында еріктілер қозғалысын ұйымдастыру.

8 КАДРЛЫҚ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

8.1 Профессор-оқытушылар құрамы (бұдан әрі-ПОҚ) ДШМ және мүгедектігі бар білім алушылардың психофизикалық даму ерекшеліктерін және денсаулық жағдайын ескеруге; білім алушылардың көрсетілген санаты бойынша білім алу үшін қажетті арнайы жағдайларды сақтауға; қажет болған жағдайда медицина қызметкерлерімен өзара іс-қимыл жасауға міндетті.

8.2 Мүмкіндігі шектеулі және мүгедектігі бар білім алушылармен жұмыс істейтін ПОҚ мүгедектігі бар білім алушылардың психофизиологиялық ерекшеліктері, оқу ақпаратын қабылдау-беру ерекшелігі, мүгедектігі бар білім алушылармен жұмыс істеу үшін әртүрлі нозологияларды ескере отырып, оқытудың арнайы құралдарын қолдану туралы білім алу мақсатында қосымша даярлықтан және/немесе педагогикалық құзыреттілікті арттырудан өтуі тиіс.

8.3 Мүмкіндігі шектеулі және мүгедектігі бар білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеудің арнайы педагогикалық тәсілдері мен әдістерін меңгерген ПОҚ-ның педагогикалық құзыреттілігін арттыруды Оқу-әдістемелік орталық (бұдан әрі-ОӘО) және «ОҚМА» АҚ-ның факультеттері қамтамасыз етеді, сондай-ақ осындай қызметкерлерді «ОҚМА» АҚ тартуға жәрдемдеседі.

8.4 Оқу процесін жоспарлауға және ұйымдастыруға қатысатын әкімшілік-басқару персоналы (бұдан әрі - ӘБП) қатарындағы қызметкерлер мүмкіндігі шектеулі және мүгедектігі бар білім алушылармен жеке ерекшеліктері бар білім алушылармен тьюторлар мен эдвайзерлер ретінде жұмыс істеу үшін нұсқаулықтан немесе оқытудан, жоспарлы даярлықтан өтуге тиіс.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Оқу-әдістемелік орталығы		Е 485-2024
«ОҚМА» АҚ инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы Ереже		2-ші басылым 17 беттің 12-беті

8.5 Кадрлық қызмет бөлімі мүмкіндігі шектеулі және мүгедектігі бар білім алушылармен жұмыс бойынша біліктілікті арттыру бойынша арнайы курстардан өткен ПОҚ және ӘБП бақылауды, есепке алуды жүргізеді.

8.6 Қажет болған жағдайда мүмкіндігі шектеулі және мүгедектігі бар білім алушылардың білім беру процесін кешенді сүйемелдеу мақсатында «ОҚМА» АҚ компьютерлік тест және баспа орталығының (бұдан әрі - КТБО) штатынан көмекші және компенсаторлық жабдыққа, оқырманға (зағип жандар үшін) және басқа да қажетті мамандарға қызмет көрсету жөніндегі жауапты қызметкері айқындалады.

9 МҮМКІНДІГІ ШЕКТЕУЛІ ЖӘНЕ МҮГЕДЕКТІГІ БАР БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫ ОҚЫТУ ҮШІН ЖАҒДАЙ ЖАСАУ

9.1 «ОҚМА» АҚ ғимараттары мен бөлмелерінде мүгедектігі бар және мүмкіндігі шектеулі білім алушылардың кедергісіз, қауіпсіз және ыңғайлы қолжетімділігін қамтамасыз ететін арнайы тиісті материалдық-техникалық жағдайлар жасауды; олардың болуын және оқуын ұйымдастыруды; «ОҚМА» АҚ аумағында, оның ішінде «ОҚМА» АҚ қызметкерлері мен қосалқы технологиялардың, сондай-ақ ауыстырылатын кресло-арбалардың көмегімен өз бетінше жүріп-тұру мүмкіндігін қамтамасыз етеді; «ОҚМА» АҚ қызметкерлерінің өзге де қажетті көмек көрсетуі:

9.1.1 *Барлық оқу тұрғын үй-тұрмыстық ғимараттарына іргелес «ОҚМА» АҚ аумағындағы ғимараттарға қолжетімділік:*

- жаяу жүргіншілер жолдарының қатты және тегіс жабынының болуы;
- пандустардың болуы;
- арнайы көрсеткіштердің болуы;
- тактильді плитканың, жолдардың болуы;
- мүгедектерге арналған автотұрақтың болуы.

9.1.2 *Оқу корпустарының кіру жолдарына қолжетімділік:*

- ғимаратқа кіре берісте пандустардың болуы;
- көтергіштердің немесе лифттердің болуы;
- кең кіреберіс есіктердің болуы, кіреберіс есіктерде арнайы таңба және т.б.

9.1.3 *Оқу ғимараттары ішінде орын ауыстырудың қолжетімділігі:*

- мүгедектер арбасын жылжыту үшін еннің жеткілікті болуы;

9.1.4 *Оқу аудиторияларындағы қолжетімділік:*

- арнайы жабдықталған орындардың болуы;
- арнайы жабдықтың болуы.

9.1.5 *Жатақханалардағы қолжетімділік:*

- арнайы жабдықталған орындар мен бөлмелердің болуы.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Оқу-әдістемелік орталығы		Е 485-2024
«ОҚМА» АҚ инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы Ереже		2-ші басылым 17 беттің 13-беті

9.1.6 Корпустарда арнайы жабдықталған санитарлы - гигиеналық бөлмелер:

- дәретханаларда арнайы жабдықталған кабиналардың болуы.

9.1.7 Барлық оқу корпустарында мүгедектігі бар және мүгедек білім алушыларға арналған құлақтандыру және дыбыс (сигнал) беру жүйесі:

- мүгедектердің барлық санаттарына арналған қауіптілік туралы дыбыстық ақпарат және дабыл құралдарының жүйесінің болуы.

9.1.8 Мүмкіндігі шектеулі және мүгедек білім алушылар үшін ақпараттың ашықтығы:

- бейімделген сайттың болуы;

- көрнекі ақпараттың болуы;

9.2. Материалдық-техникалық қамтамасыз ету: оқу аудиторияларын жарақтандыру оқу ақпаратын қабылдау-берудің мультимедиялық және басқа да техникалық құралдарымен, сондай-ақ бейнематериалдармен; «Optelec clearreader (монитор, колонка, құлаққап) аппаратымен.

- бейімделген компьютерлік үстелдердің болуы.

9.3 Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету.

9.3.1 «ОҚМА» АҚ -да мүмкіндігі шектеулі және мүгедектігі бар тұлғаларды оқыту басқа білім алушылармен бірлесіп, қажет болған жағдайда арнайы жабдықталған оқу аудиториясында жеке топтарда ұйымдастырылады. Оқу топтарын жинақтау кезінде бір топта мүгедектігі бар білім алушылар денсаулық мүмкіндіктері шектеулі білім алушылармен бірлесіп біріктіріледі.

9.3.2 Қажет болған жағдайда мүмкіндігі шектеулі және мүгедек білім алушының немесе олардың ата-аналарының/заңды өкілдерінің жазбаша өтініші бойынша білім беру процесін ұйымдастыру кезінде арнайы шарттар ұсынылуы мүмкін: ББ негізгі бағдарламасы, әдістемелік және материалдық-техникалық қамтамасыз ету шеңберінде жеке оқу жоспарларын (бұдан әрі-ЖОЖ), оқытудың жеке кестелерін жасау (А қосымшасы).

9.3.3 Әрбір жеке жағдайда оқыту әдістерін таңдау «ОҚМА» АҚ ПОҚ-ның білім деңгейіне, білігіне, дағдыларына және кәсіби даярлығына, әдістемелік және материалдық-техникалық қамтамасыз етілуіне, білім алушылардың ақпаратты қабылдау ерекшеліктеріне, даярлауға уақыттың болуына және т.б. негізге ала отырып жүзеге асырылады. Білім беру процесінде оқытудың әлеуметтік-белсенді және рефлексивті әдістерін, әлеуметтік-мәдени оңалту технологияларын басқа білім алушылармен толыққанды тұлғааралық қарым-қатынас орнатуға, студенттік топта қолайлы климат құруға көмектесу мақсатында пайдалану ұсынылады.

9.3.4 Мүмкіндігі шектеулі және мүгедектігі бар білім алушылар, басқа білім алушылардан айырмашылығы, материалды қабылдаудың, өңдеудің өзіндік ерекшеліктеріне ие. Оқу материалдарын іріктеу және әзірлеу осы материалды әртүрлі нысандарда, атап айтқанда есту қабілеті бұзылған білім

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Оқу-әдістемелік орталығы		Е 485-2024
«ОҚМА» АҚ инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы Ереже		2-ші басылым 17 беттің 14-беті

алушылар ақпаратты көзбен, көру қабілеті бұзылған - аудио түрде алуы үшін қамтамасыз етуді ескере отырып жүргізілуі тиіс.

9.3.5 Білім алушылардың үлгерімін бақылау және қорытынды аттестаттау рәсімдерін жүзеге асыру үшін олардың ОН-не қол жеткізуін және ББ-да көзделген барлық құзыреттердің қалыптасу деңгейін бағалауға мүмкіндік беретін бейімделген бағалау құралдары құрылады.

9.3.6 Мүгедекігі бар білім алушылар үшін ағымдағы, аралық және қорытынды аттестаттауды өткізу нысаны жеке психофизикалық ерекшеліктерін, жеке мүмкіндіктері мен денсаулық жағдайын ескере отырып белгіленеді. Қажет болған жағдайда мүмкіндігі шектеулі білім алушыға аралық және қорытынды аттестаттауға жауап дайындау үшін қосымша уақыт беріледі, ол бақылау басталар алдында жеке-жеке ескертіледі.

9.3.7 Мүгедек білім алушылар мен мүгедектер үшін "Дене шынықтыру" пәнін игерудің ерекше тәртібі белгіленеді: Денсаулық сақтау және бейімделгіш дене шынықтыру қағидаттарын сақтау негізінде оларды арнайы топқа қосады және денсаулықты дамытуға, нығайтуға және қолдауға бағытталған жеке сабақтар кешендерін әзірлейді.

9.3.8 Мүмкіндігі шектеулі және мүгедектігі бар білім алушылар үшін оқу және өндірістік практиканы ұйымдастыру ерекшеліктері: осы санат үшін қолжетімділікті ескере отырып, практикадан өту орнын тандау; практика базасын ұйымдастырумен келісу еңбек жағдайлары мен түрлері; ОН-не қол жеткізу үшін практикадан өту кезінде қолайлы климат құру және практика бағдарламасында көзделген барлық құзыреттердің қалыптасу деңгейі.

9.3.9 «ОҚМА» АҚ Академиялық саясаты негізінде мүмкіндігі шектеулі және мүгедек білім алушыларға академиялық демалыс беру.

9.3.10 Қорытынды аттестаттаудан өткен және жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламасын меңгергенін растаған мүгедектігі бар білім алушыға аттестаттау комиссиясының шешімімен «бакалавр» немесе «магистр» дәрежесі беріледі немесе тиісті білім беру бағдарламасы бойынша маман біліктілігі беріледі және қосымшасы бар диплом тегін негізде беріледі.

10 ЭЛЕКТРОНДЫҚ ОҚЫТУ МЕН ҚАШЫҚТЫҚТАН БІЛІМ БЕРУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫН ҚОЛДАНА ОТЫРЫП, БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ

Білім берудің қолжетімділігі мен сапасын қамтамасыз ету үшін білім беру қызметі шеңберінде субъектілердің қашықтықтан өзара іс-қимылын сапалы деңгейде қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін ақпараттық және коммуникациялық технологияларды (АКТ) қолдану үлкен маңызға ие. Қажет болған жағдайда мүгедектігі бар және мүгедек білім алушыларды

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Оқу-әдістемелік орталығы		Е 485-2024
«ОҚМА» АҚ инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы Ереже		2-ші басылым 17 беттің 15-беті

қашықтықтан оқытуды ұйымдастыру үшін «ОҚМА» АҚ арнайы жағдайлар жасалуы тиіс.

Мүмкіндігі шектеулі және мүгедектігі бар білім алушыларға арналған порталдың, қашықтықтан оқыту сайтының веб-қолжетімділігі талаптарының сәйкестігі (жоғары сапалы бейне және аудио-материалдар және т.б.)

Вебинарлар түріндегі онлайн-сабақтарды техникалық ұйымдастыру: виртуалды дәрістер, семинарлар, баяндамалар, презентациялар өткізу, орындалған жұмыстарды қорғау.

ДМШ бар білім алушылар денсаулығының шектеулеріне бейімделген нысандарда баспа және электрондық білім беру ресурстарымен қамтамасыз етіледі.

Кафедраның ПОҚ оқу материалдарын жасау кезінде қол жетімділіктің негізгі принциптеріне сәйкестігін қамтамасыз етуі керек (мазмұнның түсінігі мен болжамдылығы, суреттер үшін балама мәтінді көрсету, жеңілдетілген сөйлеу, материалдың қысқаша мазмұны және т.б.).

Мүгедектігі бар білім алушылар үшін қашықтықтан оқытудың білім беру контентін әзірлеу кезінде (дәріс материалдары, практикалық, семинарлық тапсырмалар) ПОҚ мүгедектігі бар білім алушылардың нозологиялық ерекшеліктеріне бейімделген оқытылатын пәндер бойынша электрондық ресурстардың болуын қамтамасыз етуі тиіс.

11 МІНДЕТТЕР

«ОҚМА» АҚ-ның кез келген қызметкері (оның лауазымына, құзыреттілігіне қарамастан) білім алушылармен әріптестері арасында, академиялық адалдық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетін қалыптастыруға және сол қағидаттарды қатаң ұстануға міндетті.

Қызметкер жасанды интеллект технологиялары мен цифрлық шешімдерді қолдануға қатысты ішкі нормативтік құжаттардың талаптарын, соның ішінде оларды қауіпсіз, этикалық және жауапты пайдалану қағидаттарын сақтауға міндетті.

12 ЖАУАПКЕРШІЛІК

Қызметкер жасанды интеллект құралдарын қолдану кезінде алынған нәтижелердің дұрыстығын тексеруді, құпиялылық пен деректерді қорғау талаптарын, академиялық адалдық қағидаттарын сақтауды қамтамасыз етеді, сондай-ақ аталған технологияларды қолдана отырып дайындалған түпкілікті шешімдер мен материалдар үшін жеке жауапкершілікте болады.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Оқу-әдістемелік орталығы		Е 485-2024
«ОҚМА» АҚ инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы Ереже		2-ші басылым 17 беттің 16-беті

Жасанды интеллект технологиялары мен цифрлық шешімдерді қолдану тәртібін сақтамау академиялық адалдық қағидаттарына қайшы келетін іс-әрекет ретінде қарастырылады.

13 ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Мүмкіндігі шектеушілі және мүгедектігі бар білім алушылармен жұмысты ұйымдастыруды деканат/жастар сасаты бөлімі үйлестіреді.

«ОҚМА» АҚ инклюзивті білім беру үшін оңтайлы жағдайлар жасау оқытудың барлық кезеңдерінде: оқуға түсу, оқыту және жұмысқа орналасу мүгедектігі бар білім алушылардың мониторингі жүйесімен сүйемелденеді.

Осы Ережеге барлық өзгерістер мен толықтырулар Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім Министрлігінің нормативтік актілеріне сәйкес енгізіледі, қызметтің нақты бағыттарына жауап беретін «ОҚМА» АҚ басшылығымен келісіледі және «ОҚМА» АҚ ректорымен бекітіледі.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Оқу-әдістемелік орталығы		Е 485-2024
«ОҚМА» АҚ инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы Ереже		2-ші басылым 17 беттің 17-беті

Әзірлеген:

Қызметі	Тегі, аты-жөні
Оқу-әдістемелік орталық басшысы	Б.З.Долтаева

Тексерген:

Қызметі	Тегі, аты-жөні
Сапаны қамтамасыз ету және мониторинг бөлімінің меңгерушісі	Н.Ә.Ержанов
Әкімшілік және құқықтық қамтамасыз ету басқармасының басшысы	О.А.Кабиштаев

Келісілген:

Қызметі	Тегі, аты-жөні
Академиялық жұмыстар жөніндегі проректор	М.У.Анартаева
Комплаенс офицер	Н.А.Пернебаев

Лист согласования и подписания

ФИО	Тип действия	Время и дата согласования или подписания	Замечания	Данные по ЭЦП
Долтаева Бибигуль Зайдуллаевна	Разработано	26.05.2026, 16:45:22	Без замечаний	
Кабиштаев Орынбасар Абдукаримович	Проверено	26.05.2026, 17:38:03	Без замечаний	
Ержанов Нурлан Амирович	Проверено	28.05.2026, 17:07:56	Без замечаний	
Анартаева Мария Уласбековна	Согласовано	28.05.2026, 12:33:19	Без замечаний	
Пернебаев Нургали Алиханович	Согласовано	28.05.2026, 15:44:37	Без замечаний	
Сейтжанова Жанна Серикжановна	Подписано	28.05.2026, 17:28:51	Без замечаний	Издатель ЭЦП - ҰЛТТЫҚ КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ (GOST) 2022, СЕЙТЖАНОВА ЖАННА, "Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы" акционерлік қоғамы, BIN991040003556
Сейтжанова Жанна Серикжановна	Зарегистрировано	28.05.2026, 17:28:54	Без замечаний	Издатель ЭЦП - ҰЛТТЫҚ КУӘЛАНДЫРУШЫ ОРТАЛЫҚ (GOST) 2022, СЕЙТЖАНОВА ЖАННА, "Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы" акционерлік қоғамы, BIN991040003556

